

Вікторія ПРИМА,

orcid.org/0000-0001-7331-9950

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри іноземної філології та перекладу

Державного торговельно-економічного університету

(Київ, Україна) *victoriyaprima@gmail.com*

ЖАНРОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ТА ДІЛОВОГО ДИСКУРСІВ У ГАЛУЗІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

У третьому тисячолітті англомовна лінгвістика є ключовою наукою, оскільки вона дозволяє продовжити життя та покращити його якість. Вибір теми дослідження є актуальним, оскільки сучасна лінгвістика активно розвиває дискурсивні дослідження, а проблема англомовного політичного дискурсу є однією з найважливіших у світі.

Мета дослідження, представленого в цій статті, полягає в аналізі жанрової диференціації англомовного політичного дискурсу. У сучасній лінгвістиці існує широкий спектр підходів до розуміння терміна «дискурс». Англійський політичний дискурс є одним із різновидів інституційних дискурсів, які характеризуються певними нормативними рамками та специфічними комунікативними цілями.

Англомовний політичний дискурс є взаємодією, переплетенням власне депутатського дискурсу, а також English-медіадискурсу, законодавчого, англомовного комерційного, англомовного академічного дискурсів у галузі політології. Провідна роль при цьому належить власне політичному дискурсу депутатів. Для англомовного політичного дискурсу характерними є поліфонічні включення історичного, енциклопедичного, соціального дискурсів. Складна природа англомовного політичного дискурсу породила його жанрову диференціацію.

Англомовний політичний дискурс – це складне явище, яке вивчають із позиції різних наук. Це зумовлено тим, що в другій половині ХХ століття відбувся лінгвістичний переворот, який призвів до розвитку нових напрямів і методів дослідження мовного спілкування. Ці напрями і методи були запозичені з різних наук, таких як антропология, культурология, естетика, семіотика, герменевтика, кібернетика, нейропсихология, психология, філософія, соціология. Кожен із цих напрямів розробив свої власні методи аналізу та понятійний апарат. Таким чином, політичний дискурс став об'єктом міждисциплінарного дослідження, методология якого перетинається та доповнює одна одну.

Автор приходить до висновку, що англомовний політичний дискурс є складною системою комунікації, яка виконує три основні функції: інформативну, оціночну та імперативну. Різноманітність жанрів політичного дискурсу дозволяє політикам повною мірою інформувати громадськість про свою діяльність, формувати громадську думку та впливати на прийняття рішень. Англомовний політичний дискурс є предметом вивчення багатьох наукових дисциплін, оскільки він є важливим інструментом політичної влади та впливу на суспільство.

Ключові слова: дискурс, англомовний політичний дискурс, стилістичні особливості, жанрова диференціація, англійська ділова мова.

Viktoriia PRYMA,

orcid.org/0000-0001-7331-9950

PhD in Philology, Associate Professor,

Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation

State University of Trade and Economics

(Kyiv, Ukraine) *victoriyaprima@gmail.com*

GENRE DIFFERENTIATION OF ENGLISH POLITICAL AND BUSINESS DISCOURSE IN THE FIELD OF PROFESSIONAL COMMUNICATION

In the third millennium, English-speaking linguistics is a key science, because it allows you to prolong life and improve its quality. The choice of the research topic is relevant, since modern linguistics is actively developing discursive research, and the problem of English-language political discourse is one of the most important in the world.

The purpose of the research presented in this article is to analyze the genre differentiation of English-language political discourse. In modern linguistics, there is a wide range of approaches to understanding the term «discourse». English political discourse is one of the varieties of institutional discourses, which are characterized by certain normative frameworks and specific communicative goals.

English-language political discourse is an interaction, an interweaving of parliamentary discourse itself, as well as English-media discourse, legislative, English-language commercial, English-language academic discourses in the field of political science. The leading role in this belongs to the actual political discourse of the deputies. English-language

political discourse is characterized by polyphonic inclusions of historical, encyclopedic, and social discourses. The complex nature of English-language political discourse gave rise to its genre differentiation.

English-language political discourse is a complex phenomenon that is studied from the standpoint of various sciences. This is due to the fact that in the second half of the 20th century a linguistic revolution took place, which led to the development of new directions and methods of research in language communication. These directions and methods were borrowed from various sciences, such as anthropology, cultural studies, aesthetics, semiotics, hermeneutics, cybernetics, neuropsychology, psychology, philosophy, sociology. Each of these directions has developed its own methods of analysis and conceptual apparatus. Thus, political discourse has become the object of interdisciplinary research, the methodology of which intersects and complements each other.

The author comes to the conclusion that the English-language political discourse is a complex system of communication that performs three main functions: informative, evaluative and imperative. The variety of genres of political discourse allows politicians to fully inform the public about their activities, shape public opinion and influence decision-making. English-language political discourse is the subject of many scientific disciplines, as it is an important tool of political power and influence on society.

Key words: *discourse, English-language political discourse, stylistic features, genre differentiation, English business language.*

Постановка проблеми. У третьому тисячолітті англomовна лінгвістика є ключовою наукою, оскільки вона дозволяє продовжити життя та покращити його якість (Іваницька, 2016). Вибір теми дослідження є актуальним, оскільки сучасна лінгвістика активно розвиває дискурсивні дослідження, а проблема англomовного політичного дискурсу є однією з найважливіших у світі.

У даній статті ми вивчаємо англomовний політичний дискурс з точки зору його жанрової диференціації. У сучасній лінгвістиці існує багато різних підходів до розуміння терміна «дискурс». У широкому розумінні дискурс – це зв'язний текст, який існує в реальному світі і пов'язаний з певними екстралінгвістичними факторами (Arutyunova, 1998, pp. 136–137).

Постановка проблеми нашого дослідження полягає в тому, що в Україні майже відсутні філологічні наукові праці, які присвячені феномену англomовного політичного дискурсу у галузі професійної комунікації.

Аналіз досліджень. У 2023 р. проблемою англomовного політичного дискурсу займалася українська дослідниця О. Нагорна. За О. Нагорною, «особливо важливим стає вживання ділової англійської мови, а також використання англійської в інтернеті на прикладі феномену кібернеологізмів (навіть щоб попросити у західних політиків підтримки, українцям потрібно написати текст англійською). І звісно надзвичайно актуальним є дослідження політичного англomовного дискурсу, адже від західних політиків та їх систематичної, стабільної підтримки України зброєю та фінансами, залежить наша перемога» (Нагорна, 2023, р. 3).

Можна погодитися з автором. У сучасних умовах вживання англійської мови стає все більш актуальним. Це стосується як ділової сфери, так і сфери інтернету. Наприклад, для того, щоб звернутися до західної політичної спільноти з проханням про підтримку, українській стороні необхідно володіти англійською мовою на високому рівні. Дослідження політичного англomовного дискурсу

також є важливим, оскільки від нього залежить успіх України у війні з Росією.

Дослідниця О. Нагорна зазначає, що «англomовний діловий дискурс – це дуже багатоаспектний феномен, який включає в себе як грамотне англomовне письмо, так і усне мовлення, яке має усталені кліше, про які, наприклад, пише дослідниця Т. Яхонтова у її фундаментальній праці «English Academic Writing for students and researchers» (Нагорна, 2023).

Мета статті – проаналізувати жанрову диференціацію англomовного політичного дискурсу у галузі професійної комунікації.

Виклад основного матеріалу. Політичний виступ, як і урядова заява, – це монологічна дія, що означає, передусім, що між учасниками комунікації не передбачається жодних діалогічних дій, натомість здійснюється, перш за все, функція повідомлення та впливу. Вказані жанри – політичний виступ і урядова заява – відповідають принципам інтернальності – екстернальності публічної промови, тобто орієнтованості того, хто говорить, на вузькопрофесійну аудиторію (інтернальний тип урядової заяви) і необмежене коло адресатів (екстернальний тип).

Англomовний політичний дискурс – це складна система комунікації, яка має свої особливості. До них відносяться професіоналізм, сакральність, особливі етика та норми поведінки, термінологічність, система ритуальних знаків, науковість, ясність. (Wilson, 2015)

За аналогією з філологічними ідеями Ф. Косицької та М. Матюхіної, ми можемо запропонувати наступну жанрову диференціацію англomовного політичного дискурсу у галузі професійної комунікації:

1. Диференціація за учасниками англomовного політичного дискурсу: політики, виборці, телеглядачі та політично активне суспільство в цілому.
2. Диференціація за хронотопом і прототипним місцем.
3. Диференціація за цілями.
4. Диференціація за цінностями.

5. Диференціація за стратегіями політичної поведінки.

Жанрова структура англомовного політичного дискурсу – це складна і багатогранна система, яка постійно розвивається. Вчені-журналісти досліджують цю структуру з різних аспектів, але поки що немає єдиного підходу до її визначення. Це питання є актуальним як для теоретиків, так і для практиків.

За українською дослідницею Л. Лукіною існує чотири чинники, «які роблять мову інструментом соціальної влади:

а) добір мовних засобів для повідомлень;

б) складність окремої вербальної одиниці – слово здатне мати різні значення, викликати певні асоціації; одне й те саме явище можна охарактеризувати різними словами, залежно від ставлення мовця;

в) мова – відкрита система (словник допомагає створити цілком нові речення, слова; в нових контекстах слова модифікують свої значення);

г) система мови трактується як відображення наявного ставлення до влади» (Лукіна, 2021, р. 77).

Англомовний політичний дискурс – це складне явище, яке вивчають із позиції різних наук. Це зумовлено тим, що в другій половині ХХ століття відбувся лінгвістичний переворот, який призвів до розвитку нових напрямів і методів дослідження мовного спілкування. Ці напрями і методи були запозичені з різних наук, таких як антропологія, культурологія, естетика, семіотика, герменевтика, кібернетика, нейропсихологія, психологія, філософія, соціологія. Кожен із цих напрямів розробив свої власні методи аналізу та понятійний апарат. Таким чином, політичний дискурс став об'єктом міждисциплінарного дослідження, методологія якого перетинається та доповнює одна одну (Лукіна, 2021).

Згідно з Л. Лукіною, «Політичний виступ, як і урядова заява, – це монологічна дія, що означає, передусім, що між учасниками комунікації не передбачається жодних діалогічних дій, натомість здійснюється, перш за все, функція повідомлення та впливу. Вказані жанри – політичний виступ і урядова заява – відповідають принципам інтернальності – екстернальності публічної промови, тобто орієнтованості того, хто говорить, на вузькопрофесійну аудиторію (інтернальний тип урядової заяви) і необмежене коло адресатів (екстернальний тип)» (Лукіна, 2021, р. 77).

Можна погодитися з автором. Політичний виступ і урядова заява – це форми публічної мови, які характеризуються монологізмом. Це означає, що між учасниками комунікації не передбачається жодних діалогічних дій, а основна функція цих жанрів – повідомлення та вплив (Лукіна, 2021).

Висновки. Отже, ми приходимо до висновків, що англомовний політичний дискурс є складною системою комунікації, яка виконує три основні функції: інформативну, оціночну та імперативну. Різноманітність жанрів політичного дискурсу дозволяє політикам повною мірою інформувати громадськість про свою діяльність, формувати громадську думку та впливати на прийняття рішень. Англомовний політичний дискурс є предметом вивчення багатьох наукових дисциплін, оскільки він є важливим інструментом політичної влади та впливу на суспільство.

Англомовний політичний дискурс – це ефективний інструмент досягнення цілей у політичній діяльності. Він може використовуватися для інформування, звернення з проханням, переконання, впливу тощо. Крім того, політичний дискурс відіграє важливу роль у становленні та підтриманні статусу політика, формуванні його свідомості та поведінки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Arutyunova, N. D. Discourse. Big encyclopedic dictionary. Linguistics. 1998.
2. Wilson, J. Political Discourse. In *The Handbook of Discourse Analysis*. 2015. <https://doi.org/10.1002/9781118584194.ch36>
3. Іваницька, Н. Функціонування англомовних еквівалентів українських лінгвістичних метаодиноць у світовому науковому інформаційному просторі. *Наукові записки. Серія: Філологія (мовознавство). Випуск 23*. Вінниця, 2016. С. 254-258. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/19328/1/a190.pdf#page=254> (дата звернення: 06.01.2024).
4. Лукіна, Л. В. Політичний дискурс: Сутність та особливості застосування. *Політична культура та ідеологія. Випуск 2*. 2021. С. 75-80. http://politicus.od.ua/2_2021/13.pdf (дата звернення: 08.01.2024).
5. Нагорна, О. О. Філологічні ідеї ділової англійської мови, політичного дискурсу та кібернеологізмів у сучасній українській філології. *Scientific-discussion №83*. 2023. Р. 3-4. <https://sdjscience.com/wp-content/uploads/2023/12/Scientific-discussion-No-83-2023.pdf> (дата звернення: 05.01.2024).

REFERENCES

1. Arutyunova, N. D. (1998). Discourse. Big encyclopedic dictionary. Linguistics.
2. Wilson, J. (2015). Political Discourse. In *The Handbook of Discourse Analysis*. <https://doi.org/10.1002/9781118584194.ch36>
3. Ivanytska, N. (2016). Funktsionuvannia anhlomovnykh ekvivalentiv ukrainskykh linhvistychnykh metaodynits u svitovomu naukovomu informatsiinomu prostori. [Functioning of English-language equivalents of Ukrainian linguistic metaunits in the global scientific information space]. *Naukovi zapysky. Seriya: Filolohiya (movoznavstvo). Vypusk 23*. [in Ukrainian].
4. Lukina, L. V. (2021). Politychnyi dyskurs: Sutnist ta osoblyvosti zastosuvannia. [Political discourse: The essence and features of application]. *Politychna kul'tura ta ideolohiya. Vypusk 2*. [in Ukrainian].
5. Nahorna, O. O. (2023). Filolohichni idei dilovoi anhliiskoi movy, politychnoho dyskursu ta kiberneolohizmiv u suchasni ukrainskii filolohii. [Philological ideas of business English, political discourse and cyberneologisms in modern Ukrainian philology]. *Scientific-discussion № 83*. [in Ukrainian].